U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové, JUDr. Zdeňka Kühna, Mgr. Daniely Zemanové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **V. B.,** zastoupen Mgr. Igorem Žídkem, advokátem se sídlem Želkovická 430, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2011, čj. OAM-86/LE-BE02-BE03-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 1. 8. 2011, čj. 49 Az 30/2011 – 30,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Igoru Žídkovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 5760 Kč, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Žalobce podal dne 21. 4. 2011 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný shora označeným rozhodnutím zastavil řízení podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť se jednalo o žádost nepřípustnou ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu. Žalovaný ve svém rozhodnutí uvedl, že žalobce podal žádost o udělení azylu již dne 24. 2. 2006, která byla rozhodnutím ze dne 27. 2. 2006 zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Žaloba proti tomuto rozhodnutí byla Městským soudem v Praze odmítnuta. Žalovaný při posuzování žádosti ze dne 21. 4. 2011 dospěl k závěru, že ji žalobce podal ze stejných důvodů jako svoji předchozí žádost. Nadto je z postupu žalobce zcela zřejmé, že se opakovanou žádostí snaží především o legalizaci svého pobytu na území České republiky a o zabránění realizace vyhoštění, které mu bylo uděleno již opakovaně, a to vedle zákazu pobytu na dobu neurčitou uloženého rozhodnutím trestního soudu.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke krajskému soudu. Krajský soud ji však zamítl. V odůvodnění rozsudku uvedl, že z konstrukce právní úpravy plyne,

že v případě nepřípustných žádostí se řízení zastavuje, aniž by správní orgán musel přistoupit k meritornímu přezkoumání důvodů žádosti. Žalovanému tak nelze vytýkat, že neprováděl žádné dokazování, to za předpokladu, že závěr o nepřípustnosti žádosti je správný. Žalobce se dle soudu v nově projednávané žádosti o udělení mezinárodní ochrany neodchýlil od důvodů uváděných v předchozí žádosti, a proto žalovaný nepochybil, že novou žádost posoudil jako nepřípustnou. Žalobce neuváděl žádné skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být ve vlasti vystaven pronásledování z důvodů dle § 12 zákona o azylu nebo že by mu hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Tvrzení žalobce nelze dle soudu označit ve vztahu k § 14 zákona o azylu za natolik významná, že by bylo nutné se jimi podrobněji zabývat. Navíc žalobce o udělení humanitárního azylu v nové žádosti nepožádal.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu včasnou kasační stížnost. Uvádí v ní, že od podání předchozí žádosti o azyl do podání nové žádosti uplynulo 5 let. Za tuto dobu došlo k podstatné změně v jeho situaci. V roce 2008 byl zajištěn Policií České republiky po dobu 6 měsíců, v roce 2009 strávil 3 měsíce ve vyhošťovací vazbě, v roce 2010 byl znovu zajištěn. Poslední zajištění bylo ukončeno dne 18. 3. 2011 a dne 5. 4. 2011 byl zajištěn znovu. Během posledních tří let byl stěžovatel přibližně dvě třetiny času zbaven svobody za účelem vyhoštění. Všechny pokusy Policie České republiky o jeho vyhoštění však skončily neúspěchem, neboť ukrajinské úřady odmítají uznat stěžovatele za svého občana a vydat mu cestovní doklad. Ten nebyl vydán stěžovateli ani na základě jeho vlastní žádosti podané prostřednictvím zastupitelského úřadu Ukrajiny v České republice. Je bezpředmětné řešit, do jaké míry je tato situace zapříčiněna postupem Policie České republiky či samotným stěžovatelem. Stanovisko ukrajinských úřadů je vcelku pochopitelné, neboť od 80. let minulého století žil stěžovatel v té části Svazu sovětských socialistických republik, která nyní patří Ruské federaci, k pobytu však zůstal přihlášen v ukrajinské části SSSR. Jelikož stěžovatel nebyl v Ruské federaci nikdy přihlášen k pobytu a současně na Ukrajině nežil od 80. let, není uveden v databázi ani jednoho z uvedených států. Všechny údaje shromážděné o tom, že stav vyhoštění trvá několik let, jsou novými, silnějšími a aktuálními skutečnostmi ve věci a nasvědčují tomu, že nové rozhodnutí vydané v této věci je nezákonné, neboť současný stav podporuje. Prostředky k řešení nastalé situace skýtá jen zákon o azylu. Popsané humanitární důvody měly být ze strany žalovaného meritorně posouzeny. Argumentace krajského soudu, dle něhož stěžovatel nežádal o udělení humanitárního azylu, nemůže obstát, neboť řízení o mezinárodní ochraně představuje jeden celek, v jehož rámci je správní orgán povinen zabývat se žádostí o mezinárodní ochranu též z pohledu § 14 zákona o azylu.

[4] Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[5] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde cit. rozhodnutí NSS

jsou přístupná na www.nssoud.cz). Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce nezbytné vyslovit též právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu.

[6] Jedinou kasační námitkou stěžovatele, kterou lze podřadit pod důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., je tvrzení, že reálná nemožnost českých orgánů provést vyhoštění stěžovatele představuje novou skutečnost, kterou se měl žalovaný zabývat z hlediska možnosti udělit tzv. humanitární azyl. Nová žádost o udělení mezinárodní ochrany tak dle stěžovatele byla přípustná.

[7] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel podal dne 24. 2. 2006 žádost o udělení azylu z důvodu, že jej blíže neoznačené osoby v zemí původu vydíraly a požadovaly po něm škodu na autě, které naboural. Dále si tímto způsobem hodlal legalizovat pobyt na území České republiky. O možnosti podat žádost o udělení azylu se dozvěděl ve věznici, kam byl v roce 2006 umístěn po svém zadržení. Bylo mu uděleno správní vyhoštění.

[8] V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 21. 4. 2011 stěžovatel uvedl, že důvody jeho žádosti jsou stejné jako v minulém řízení. Svoji vlast opustil v roce 1981, protože na Ukrajině měl problémy s mafií kvůli rozbitému autu. Pak žil 13 let v Rusku. Na Ukrajině již nežije 30 let, nikoho a nic tam nemá. V České republice byl navíc 25 měsíců zavřený kvůli dokladům, byl ve vyhošťovací vazbě a v zařízení pro zajištění cizinců. Proto žádá o azyl. Dále uvedl, že chce zůstat v České republice, mít zde legální pobyt a pracovat. Se zastupitelským úřadem Ukrajiny v Praze byl v kontaktu několikrát, vždy po propuštění z vazby. Žádal o vydání nových dokladů, avšak neúspěšně, protože se ho nepodařilo po 30 letech ztotožnit.

[9] Součástí správního spisu je i rozhodnutí ze dne 6. 4. 2011, jímž byl stěžovatel zajištěn za účelem správního vyhoštění. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí plyne, že stěžovateli bylo dne 22. 7. 2004 vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění na dobu 3 let. Dne 31. 8. 2004 bylo stěžovateli vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění na dobu 10 let. Jelikož ani poté stěžovatel nevycestoval, byl mu dne 16. 3. 2005 uložen rozhodnutím Obvodního soudu pro Prahu 9 trest vyhoštění v trvání 10 let pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí. Rozhodnutím téhož soudu ze dne 6. 2. 2006 byl stěžovateli uložen trest vyhoštění na dobu neurčitou, opět pro trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí. Téhož dne byl stěžovatel umístěn do vyhošťovací vazby. Poté proběhlo řízení o první žádosti o udělení azylu. Následně dne 10. 8. 2007 bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění na 10 let a stěžovatel byl umístěn do zařízení pro zajištění cizinců, z něhož byl propuštěn dne 4. 2. 2008. Dne 25. 11. 2010 mu bylo opět uloženo správní vyhoštění, opět na dobu 10 let (k odvolání změněno na dobu 5 let).

[10] K úpravě opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu, jak je v zákoně o azylu obsažena s účinností od 21. 12. 2007, se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudcích ze dne 11. 6. 2009, čj. 9 Azs 5/2009 – 65, a ze dne 30. 6. 2009, čj. 4 Azs 23/2009 - 64. V rozsudku čj. 9 Azs 5/2009 – 65 uvedl, že „[i]*nstitut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho*

hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele."

[11] Správní orgán tedy při rozhodování o opakované žádosti o mezinárodní ochranu hodnotí, zda žadatel uvádí nové skutečnosti nebo zjištění a zda se jedná o takové skutečnosti či zjištění, jež nebyly bez vlastního zavinění žadatele zkoumány v předchozím řízení. Jak přitom uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 9 Azs 5/2009 – 65, za nové skutečnosti nebo zjištění je nutno „*považovat nikoli jakékoli nové skutečnosti nebo zjištění, ale* pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. *Ostatně v jiných případech by nové správní řízení pozbývalo jakéhokoli smyslu, protože jeho výsledek by byl předem daný a ve svém důsledku by takové správní řízení nekorespondovalo s požadavkem hospodárnosti vnímaným jakožto dosahování žádoucích výsledků s co nejmenšími možnými náklady*" (zvýraznění doplněno). V případě, že tyto požadavky nejsou naplněny, správní orgán již opětovně nehodnotí věcně otázku, zda má stěžovatel nárok na udělení některé formy mezinárodní ochrany. I při následném soudním přezkumu rozhodnutí správního orgánu je předmětem přezkumu zejména otázka, zda byly naplněny uvedené požadavky na posouzení žádosti jako nepřípustné.

[12] Relevanci nových skutečností uvedených v nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany je třeba zkoumat z hlediska všech forem mezinárodní ochrany (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 9. 2011, čj. 7 Azs 28/2011 – 74). Jednou z forem mezinárodní ochrany je právě i tzv. humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 1. 2011, čj. 5 Azs 6/2010 – 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS). Stěžovateli je třeba dát za pravdu v tom, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany není povinen uvést, které konkrétní formy mezinárodní ochrany se domáhá. Je povinen uvést pouze důvody, pro které žádost podal; v případě nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany je povinen v ní uvést nové skutečnosti či nová zjištění (rozsudek NSS čj. 4 Azs 23/2009 – 64, cit. v bodě [10] shora). Je na správním orgánu, aby vyhodnotil, zda uvedené důvody lze podřadit pod některou z forem mezinárodní ochrany.

[13] Z hlediska aplikace § 14 zákona o azylu je podstatné, aby žadatel o mezinárodní ochranu již ve správním řízení uvedl skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody hodné zvláštního zřetele (rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2003, čj. 3 Azs 23/2003 – 61). Tyto důvody tedy nelze uvádět teprve v řízení o žalobě. Udělování humanitárního azylu je totiž ovládáno správním uvážením. Soud v řízení o žalobě nemůže posuzovat na základě nově uvedených skutečností, zda měl být žalobci udělen humanitární azyl, neboť by nepřípustně nahradil správní úvahu úvahou vlastní. Soud může toliko přezkoumat, zda správní orgán nezneužil správní uvážení či nepřekročil jeho meze, a to ve vazbě na důvody uvedené žadatelem ve správním řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 47/2003 – 48, a rozsudek ze dne 1. 9. 2005, čj. 3 Azs 378/2004 - 66).

[14] Jak plyne ze shora uvedené rekapitulace obsahu správního spisu, stěžovatel ve správním řízení uvedl pouze to, že o mezinárodní ochranu žádá mimo jiné z důvodu, že byl 25 měsíců zavřený kvůli dokladům, byl ve vyhošťovací vazbě a v zařízení pro zajištění

cizinců. Tyto skutečnosti, které pouze zčásti nastaly po vydání rozhodnutí o první žádosti o udělení azylu (viz bod [9] shora) a které nemají charakter důvodu hodného zvláštního zřetele, ovšem zcela jednoznačně nemohly mít žádný dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Žádná z forem mezinárodní ochrany totiž neslouží k řešení problémů s pobytovým statusem. Skutečnost, že stěžovatel byl českými orgány zajištěn nebo umístěn do vyhošťovací vazby, sama o sobě není z pohledu mezinárodní ochrany relevantní. Žalovaný tedy nepochybil, pokud uvedená tvrzení nepovažoval za novou skutečnost.

[15] Teprve v žalobě stěžovatel uvedl, že jej prakticky není možné vyhostit, neboť mu nelze opatřit od ukrajinských státních orgánů cestovní doklad. Tato skutečnost, z níž stěžovatel dovozoval naplnění důvodu pro udělení humanitárního azylu, nicméně nebyla uplatněna ve správním řízení, a proto k ní nemohl krajský soud přihlédnout.

[16] S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje odpověď na posuzované námitky. Krajský soud rozhodl plně v souladu s touto judikaturou. Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a odmítl ji podle § 104a s. ř. s.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[18] Stěžovateli byl krajským soudem ustanoven zástupcem pro řízení o kasační stížnosti advokát Mgr. Igor Žídek; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovený zástupce požádal o přiznání odměny za následující úkony právní pomoci: převzetí zastoupení, sepsání doplnění kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud z obsahu soudního spisu ověřil, že ustanovený advokát vskutku poskytl stěžovateli dva úkony právní služby, a to převzetí právního zastoupení včetně první porady s klientem a doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Soud mu tedy přiznal odměnu za zastupování podle § 7 ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu ve výši 4200 Kč a náhradu hotových výdajů v částce 600 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu); celkem tedy 4800 Kč. Protože je advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně vypočtená podle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 1 písm. a) a odst. 4 zákona o dani z přidané hodnoty činí 960 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. března 2012

JUDr. Marie Žišková

předsedkyně senátu